

AGNIESZKA BRZOSTEK

OCHRONA AMERYKAŃSKIEGO STYLU ŻYCIA JAKO WARTOŚCI W STRATEGII CYBERBEZPIECZEŃSTWA STANÓW ZJEDNOCZONYCH*

Razem będziemy walczyć o amerykański sen i będziemy bronić, chronić i zachowywać amerykański styl życia, który rozpoczął się w 1492 roku, kiedy Kolumb odkrył Amerykę.

*Donald Trump,
Wystąpienie podczas Salute to America 2020,
4 lipca 2020 r.*

1. AMERYKAŃSKI STYL ŻYCIA JAKO WARTOŚĆ

Przyjęta we wrześniu 2018 r. strategia cyberbezpieczeństwa Stanów Zjednoczonych postawiła sobie za cel, jako pierwszy z czterech, ochronę narodu amerykańskiego, ojczyzny i amerykańskiego stylu życia (*protect the American people, the homeland, the American way of life*). Odwoływanie się do ochrony czy też zachowania amerykańskiego stylu życia było często podnoszone w politycznych wypowiedziach Donalda Trumpa.

W amerykańskiej kulturze pojęcie ochrony amerykańskiego stylu życia jest wyznacznikiem określonej postawy życiowej, ochrony dóbr osobistych, zjawiskiem popkultury, a także wyrazem patriotyzmu i dumy. Według *Merriam-Webster Dictionary* pojęcie to zostało po raz pierwszy użyte w 1837 r. i definiowane

Dr AGNIESZKA BRZOSTEK – Akademia Sztuki Wojennej, Instytut Prawa; adres do korespondencji: al. gen. A. Chruściela „Montera” 103, 00-910 Warszawa-Rembertów; e-mail: a.brzostek@akademia.mil.pl; ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7444-0186>.

* Artykuł powstał w ramach programu Grant Badawczy MON „System cyberbezpieczeństwa RP – model rozwiązań prawnych”, Umowa MON Nr GB/4/2018/208/2018/DA, Zadanie nr 62.

jest jako sposób zachowania lub życia, które są uznawane za charakterystyczne dla Stanów Zjednoczonych i reprezentujące ich wartości (*Merriam-Webster Dictionary*, merriam-webster.com). Natomiast inne opracowania popularnonaukowe podają, że pojęcie to zostało sformułowane już w XVII wieku i zastosowane w pismach Rogera Williamsa, założyciela Rhode Island, i przypuszczalnie miał on na myśli wolność wyznania (Reeves, 2009). Prawdopodobnie najbardziej znanym zastosowaniem tego pojęcia były komiksy o Supermanie, w których „człowiek ze stali” został przedstawiony jako mistrz „prawdy, sprawiedliwości i amerykańskiego stylu” (Reeves, 2009; Karp, 2010). W 1981 r. Norman Lear – wraz z innymi osobami o poglądach liberalnych – utworzył organizację People for the American Way. Oryginalna deklaracja organizacji brzmiała:

Naszym celem jest [...] afirmacja „amerykańskiego sposobu życia”. Rozumiemy przez to pluralizm, indywidualność, wolność myśli, wypowiedzi i religii, poczucie wspólnoty oraz tolerancję i współczucie dla innych [...], że są powody, aby wierzyć w przyszłość – nie rozpaczać – i że musimy wzmocnić wspólne więzi, które łączą nas jako ludzi i obywateli. Pracujemy, aby zapewnić wszystkim Amerykanom dostęp do możliwości ekonomicznych i sprawiedliwości (Reeves, 2009; Wall, 2008).

Właśnie wskazanie tych dostępnych możliwości, a w szczególności zapewnienie bezpieczeństwa ekonomicznego amerykańskich pracowników i firm poprzez ochronę niezawodnego, bezpiecznego i intereoperacyjnego Internetu stało się jednym z założeń, jakie postawiła sobie za cel administracja Donalda Trumpa w strategii cyberbezpieczeństwa. Administracja określiła, że jej podejście do cyberprzestrzeni jest zakorzenione w trwałych wartościach amerykańskich, takich jak wiara w siłę jednostki, wolność wypowiedzi, wolny rynek i ochrona prywatności. Można to osiągnąć jej zdaniem poprzez ochronę sieci, systemów, funkcji i danych. Nasuwa się pytanie, czy przyjęty przez administrację prezydenta Trumpa w strategii cyberbezpieczeństwa system prawno-administracyjny chroni amerykański styl życia?

Rozważając pojęcie amerykańskiego stylu życia jako wartości należy wskazać, czym jest wartość. Według słownika pojęcie to określa się jako podstawę aksjologii, jednocześnie znaczenie ma jako wszystko to, co jest cenne i godne pożądania, co stanowi cel ludzkich dążeń (*Encyklopedia PWN*, encyklopedia.pwn.pl). Słowo „wartość” ma swoje źródło w łacinie, w słowie *valere*, które oznacza być zdrowym, mieć się dobrze; mieć wpływ, znaczenie, moc. Można też doszukiwać się powiązań znaczeniowych z łacińskim *validus*, oznaczającym mocny, silny, żwawy, obronny, wpływowy, skuteczny (Żuk, 2016).

Według Jadwigi Puzyniny, wartością w ścisłym tego słowa znaczeniu są nazwy cech, stanów, procesów lub zachowań (Puzynina, 2014). Andrzej L. Zachariasz zauważył, że pojęcie wartości występuje nie tylko jako kategoria poznawcza, lecz także funkcjonuje w sferze działań praktycznych człowieka, tj. artystycznej, religijnych, politycznej, ekonomicznej (Zachariasz, 1995) czy też prawnej (Kordela, 2006). Przekłada się to na eksplorację naukową każdej dziedziny i liczebność publikacji. Za najbardziej uniwersalne należy uznać rozważania Kingi Michałowskiej. Według niej „[...] wartości stanowią podstawowy element tworzenia prawdy o człowieku, a ich zgłębienie jest przedmiotem zainteresowania jako zjawisko kulturowe, które można odnaleźć zarówno w człowieku, jak i w społeczeństwie. Wartości najczęściej występują w ujęciu jednostkowym jako: godność, tożsamość, życie, zdrowie człowieka lub jako przejaw jego dążeń. Tak rozumiane, są określane wartościami uniwersalnymi, powszechnymi, trwałymi, a ich rdzeń stanowi ogólnie pojmowane dobro” (Michałowska, 2017; Puzynina, 2014).

W ujęciu filozoficznym wartością może być sam przedmiot lub jakiś stan rzeczy, z którym wiążą się określone emocje stanowiące cel dążeń jednostki. Z kolei przedstawiciele relatywizmu aksjologicznego stoją na stanowisku, że wartości są tym, co ludzie w danym czasie i miejscu uważają za cenne. Nie są czymś stałym i niezmiennym, lecz historycznie i społecznie uwarunkowanym, zmiennym i subiektywnym. Wiąże się z tym założenie, że wartości nie są i nie mogą być przedmiotem poznania, lecz ludzkiej kreacji, tworzenia. W związku z takim ujęciem wykazują zbieżność z akceptowanym w teorii prawa tzw. podejściem socjologicznym. W ujęciu teorii pośrednich niektóre wartości mają charakter trwały lub niemal niezmienny i są dorobkiem całej ludzkości w toku jej dziejów, inne zaś są zrelatywizowane do czasu, miejsca i grupy społecznej, a nawet jednostki, która je wyznaje (Michałowska, 2017). Porządkowana przez naczelną wartość godności człowieka, aksjologia praw człowieka zawiera te elementy, na jakie wskazują poszczególne kategorie praw i wolności, np. prawo do ochrony życia prywatnego, prawo do stowarzyszania się, prawo do ochrony zdrowia, wolność sumienia i religii, wolność wypowiedzi, wolność badań naukowych, czynią wartościami prawnymi, odpowiednio: życie prywatne, stowarzyszanie się, ochronę zdrowia, swobodę sumienia i religii, wypowiedzi oraz badań naukowych (Kordela, 2016).

W definiowaniu wartości znaczenie ma rola, jaką odgrywają one w kulturze. Każda wspólnota wypracowała na przestrzeni dziejów, na podstawie historii, tradycji i religii, swój system wartości, który jest ważny dla danej społeczności i którego realizacja stanowi podstawę jej tożsamości. Na tych wartościach

funkcjonujących w danej społeczności opierają się normy, które z kolei wyznaczają obowiązujące standardy zachowań w określonych sytuacjach. Te wartości, chociaż ich zestaw może być różny, są trwałym elementem każdej kultury i pomagają jednostce w odkrywaniu tożsamości, w budowaniu relacji z innymi ludźmi, w poruszaniu się w świecie społecznym i odkrywaniu praw nim rządzących. I – co należy podkreślić – to właśnie wartości są najistotniejszym spoiwem kultury. Tak silne relacje łączące kulturę i wartości sprawiają, że nie sposób zajmować się poznawaniem kultury, izolując jednocześnie sferę wartości, i odwrotnie – nie sposób poznawać świata wartości, oddzielając je od kontekstu kulturowego, w którym funkcjonują. Odkrywając świat wartości, zarówno w wymiarze indywidualnym, jak i wspólnotowym, poznajemy tożsamość osoby lub grupy, wnিকamy w świadomość i sposób postrzegania rzeczywistości (Żuk, 2016). Tak rozumiany kontekst jest tym bardziej zasadny, gdy analizie poddamy pojęcie amerykańskiego stylu życia.

2. AMERYKAŃSKI STYL ŻYCIA JAKO NOŚNIK WARTOŚCI

W świadomości masowej pojęcie „amerykański styl życia” zaistniało w latach trzydziestych XX w. i miało na celu zjednoczyć podzielone społeczeństwo wokół istotnych, akceptowanych wartości (Wall, 2008). Chaos w społeczeństwie, jaki został wywołany kryzysem gospodarczym w latach trzydziestych, skłonił przedstawicieli wielu zawodów do udziału w różnych wydarzeniach, które zapoczątkowały kampanię mającą na celu wychowanie Amerykanów w zakresie podstawowych wartości obywatelskich, wykorzystując do tego radio, telewizję, reklamy, a także edukację, zwłaszcza na uniwersytetach (tamże). Zakrojone na szeroką skalę akcje – zdaniem Wendy L. Wall – zjednoczyły Amerykanów, w tym również tych, którzy dopiero co przybyli do nowej ojczyzny, wokół wspólnego przekonania, że istnieje charakterystyczny „amerykański sposób życia” i że afirmacja takiej wspólnej płaszczyzny jest niezbędna dla przyszłości narodu. Korzeni powojennej polityki konsensusu upatrywać należy nie – wbrew powszechnej opinii – w epoce zimnej wojny, ale w burzliwej dekadzie poprzedzającej wejście Stanów Zjednoczonych do II wojny światowej. Wpływ na kształt tej polityki miało także powstanie dwóch ideologii: faszyzmu i komunizmu. W tym kontekście Amerykanie o odmiennym pochodzeniu i przekonaniach uchwycili się idei jednoczącej „amerykańskiej drogi” i starali się przekonać swoich współobywateli o jej

zaletach, co okazało się kluczowe dla amerykańskiej tożsamości narodowej i do dziś pozostaje niewypowiedzianym tłem dla debat na temat wielokulturowości, jedności narodowej i wartości publicznych (tamże).

W 1955 r. William Herberg napisał, że

[...] amerykański styl życia jest indywidualistyczny, dynamiczny i pragmatyczny. Potwierdza najwyższą wartość i godność jednostki; podkreśla nieustanną aktywność z jego strony, ponieważ nigdy nie odpoczywa, ale zawsze stara się „iść do przodu”; definiuje etykę samowystarczalności, zasług i charakteru oraz ocenia po osiągnięciach: liczą się „czyny, a nie wyznania wiary”. „Amerykański styl życia” jest humanitarny, „przyszłościowy”, optymistyczny. Amerykanie są z łatwością najbardziej hojnymi i filantropijnymi ludźmi na świecie, jeśli chodzi o ich gotową i nieskrępowaną odpowiedź na cierpienie na całym świecie. Amerykanin wierzy w postęp, w samodoskonalenie i dość fanatycznie w edukację. Ale przede wszystkim Amerykanin jest idealistą. Amerykanie nie mogą dalej zarabiać pieniędzy ani osiągać światowych sukcesów wyłącznie na podstawie własnych zasług; takie „materialistyczne” rzeczy muszą w amerykańskim umyśle być usprawiedliwione „wyższymi” terminami, w kategoriach „służby”, „zarządzania” lub „ogólnego dobrobytu” [...]. A ponieważ są tak idealistyczni, Amerykanie mają skłonność do bycia moralistami; są skłonni postrzegać wszystkie kwestie jako jasne i proste, czarno-białe kwestie moralności (Herberg, 1955).

Herberg pisał tę charakterystykę w kontekście przenikania i wzajemnego oddziaływania na siebie trzech religii: protestanckiej, katolickiej i judaizmu oraz przeniesienia ich cech na społeczeństwo amerykańskie. Przedstawiany przez Herberga „amerykański sposób życia” lub „operacyjna wiara narodu amerykańskiego” był odzwierciedleniem systemu wyznaniowego, który zjednoczył naród amerykański wokół ważnych zasad, tj. demokratycznego idealizmu, pragmatycznego indywidualizmu i idealistycznego moralizmu, oraz wydarzeń celebrowanych przez Amerykanów. Istniał obok i we wzajemnym związku z wyznaniem, reprezentował to, co niektórzy nazywają „religią obywatelską”, a socjolog Robert Bellah nazwał „amerykańską religią obywatelską” (za Stahl, 2015).

Amerykański styl życia dotyka każdego aspektu współczesności i staje się formą mitologii, która jest tak elastyczna, że stwarza implikacje do tego, jak myślimy o samej Ameryce. Konsumpcyjny styl życia, wspierany przez system oparty na wolnej przedsiębiorczości, był ideologicznym kręgosłupem amerykańskiego stylu, ale termin ten został powiązany ze wszystkim – od rolnictwa przez baseball po grillowanie. Lawrence R. Samuel zauważył też identyfikację tego pojęcia z partią polityczną, co przejawiało się w tym, że

zarówno demokraci, jak i republikanie sami próbowali zdefiniować i nadać mu znaczenie (Samuel, 2017; Klingenstein, 2020). Jednak to republikański najpierw kandydat na prezydenta Stanów Zjednoczonych, a następnie prezydent, Donald Trump, odświeżył to pojęcie i wprowadził je ponownie do dyskursu politycznego, tak że stało się jednym z podstawowych haseł jego prezydentury. Dokonując analizy tego zjawiska Thomas D. Klingenstein wskazał, że

[...] republikanie potrzebują misji, w której „zapewnią warunki niezbędne do prowadzenia godnego życia”. „Godne życie” jest tym, co [ojcowie założyciele – A.B.] mieli na myśli jako „szczęście” w Deklaracji Niepodległości. Najistotniejszymi „warunkami” są przekonania i wartości, które musi wyznawać ogół społeczeństwa, aby każdy Amerykanin mógł prowadzić godne życie. Te przekonania i wartości wspierają amerykański styl życia; stąd skrócona wersja misji: „Zachować amerykański styl życia” (Klingenstein, 2020).

Według współczesnej literatury cechy amerykańskiego stylu życia wywodzą już z postanowień Deklaracji Niepodległości. Określono w niej podstawy aksjologiczne kultury amerykańskiej, gdzie za najistotniejsze zasady uznano, „że wszyscy ludzie są stworzeni równymi, że są obdarzeni przez swego Stwórcę pewnymi prawami, które nie są do odstąpienia; że do praw tych należą: życie, wolność i dążenie do szczęścia; że w celu zabezpieczenia tych praw zostały wśród ludzkości stworzone rządy, które opierają swą sprawiedliwą władzę na zgodzie rządzonych” (*Declaration of Independence*, pełna nazwa: *The Unanimous Declaration of the Thirteen United States of America* [Deklaracja Niepodległości Stanów Zjednoczonych] z 4 lipca 1776 r.). Na tej podstawie tworzy się katalog cech, które mają zasadniczy wpływ na kształt wartości o wymiarze narodowym i indywidualnym. Wyróżnia się wolność, samodzielność, równe szanse, konkurencyjność, amerykański sen i ciężką pracę (Kearny Datesman, Crandall, Kearny, 2014). Zdaniem Magdaleny Rodewald można wskazać na dominację dwóch cech: indywidualności i równości. Społeczeństwo amerykańskie opiera swoje prawa obyczajowe na szanowaniu różnic między jednostkami, przy jednoczesnym poszukiwaniu sposobów na zbudowanie systemu społecznego, który jest spójny, chociaż wspiera odmienne wartości i składa się z wielu światopoglądów (Rodewald, 2009).

Agnieszka Subocz przeanalizowała przemówienia inauguracyjne prezydentów Stanów Zjednoczonych w latach 1941-2001 i każdy z nich odwoływał się do wartości wskazanych w Deklaracji Niepodległości. Najliczniejsze odwołania dotyczyły takich wartości, jak siła, życie, nadzieja, wolność, wiara i zaufanie oraz duch Ameryki (Subocz, 2009).

3. OCHRONA WARTOŚCI WSKAZANYCH W STRATEGII CYBERBEZPIECZEŃSTWA PRZEZ ORGANY WŁADZY PUBLICZNEJ

Amerykańska strategia cyberbezpieczeństwa podpisana przez Prezydenta Trumpa w dniu 20 września 2018 r. wskazała, że głównym priorytetem jest ochrona bezpieczeństwa narodowego Ameryki i promowanie dobrobytu narodu amerykańskiego, a zapewnienie bezpieczeństwa cyberprzestrzeni ma fundamentalne znaczenie dla obu tych przedsięwzięć. Strategia jest dokumentem politycznym, w którym dość szczegółowo opisano plany i zamierzenia, jakie rząd chce realizować w polityce wewnętrznej, i co do zasady ma charakter otwarty (Zajko, 2015, s. 151-152). W polityce wewnętrznej najważniejsza jest współpraca rządu i powołanych agencji oraz współpraca organów właściwych w zakresie cyberbezpieczeństwa z samorządem i przedsiębiorcami czy operatorami kluczowych usług w celu wypracowania wspólnej, spójnej ochrony sfery cyberprzestrzeni. Określenie rodzaju zadań, jakie ma realizować system ochrony cybernetycznej, determinuje kształt, jaki przyjmuje struktura organizacyjna, gdzie rozróżnieniem jest poziom centralizacji instytucjonalnej, które w każdym państwie funkcjonuje jako centralny organ koordynujący prowadzone działania. Podlegają mu instytucje niższego szczebla, których rolą jest koordynacja i kontrola sektorowych systemów ochrony cybernetycznej lub prowadzenie działań ochronnych. Zakres kompetencji zarówno organu centralnego, jak i podległych mu instytucji jest uzależniony od wizji prowadzenia polityki ochrony cybernetycznej (Mickiewicz, 2017, s. 68-69).

Wyjaśnienia wymagają pojęcia cyberbezpieczeństwa i cyberprzestrzeni. Nie ma jednej, ogólnie przyjętej definicji. Według Departamentu Obrony Stanów Zjednoczonych cyberbezpieczeństwo to zapobieganie uszkodzeniom, ochrona i przywracanie komputerów, systemów łączności elektronicznej, usług łączności elektronicznej, komunikacji przewodowej i komunikacji elektromagnetycznej, w tym zawartych w nich informacji, w celu zapewnienia ich dostępności, integralności, uwierzytelniania, poufności i niezaprzeczalności (Department of Defense Cybersecurity, 2014). Eugenio Lilli dowodził, że nie sposób definiować cyberbezpieczeństwa w oderwaniu od polityki publicznej. Dokładnie wskazał, że bardziej właściwe byłoby definiowanie cyberbezpieczeństwa jako polityki cyberbezpieczeństwa, którą można określić jako dowolny środek podejmowany przez podmioty publiczne lub prywatne w odniesieniu do działalności ludzkiej i nieludzkiej, mającej na celu osiągnięcie zamierzonych efektów w cyberprzestrzeni i poprzez nią (Lilli, 2020).

Karol Dobrzeniecki wyodrębnił dwa aspekty cyberprzestrzeni, która składa się z substratu technologicznego, stanowiącego infrastrukturę tworzącą Internet, oraz substratu społecznego, czyli użytkowników Internetu. Substrat technologiczny składa się z infrastruktury świata wirtualnego, a jej podstawowym ogniwem jest sieć komputerowa, czyli sieć komputerów i innych urządzeń połączonych ze sobą kanałami komunikacyjnymi, które umożliwiają wzajemne przesyłanie informacji między podłączonymi do sieci urządzeniami, tak zwanymi punktami sieci. Drugim składnikiem cyberprzestrzeni jest substrat społeczny, który tworzy społeczeństwo informacyjne. Jednym z warunków powstania tego rodzaju społeczeństwa informacyjnego jest nowoczesna, rozbudowana sieć telekomunikacyjna, zapewniająca możliwość sprawnego gromadzenia i wymiany informacji. Technika cyfrowa przenika obecnie niemal do wszystkich dziedzin życia, zapewniając spełnienie jak najbardziej realnych potrzeb w świecie wirtualnym. Dotyczy to edukacji, kultury i rozrywki, możliwości załatwienia czynności urzędowych, telepracy czy też aktywizacji osób niepełnosprawnych (Dobrzeniecki, 2004; Worona, 2020).

Zgodnie z postanowieniami konstytucji Stanów Zjednoczonych to Prezydent jest organem odpowiedzialnym za bezpieczeństwo narodowe (*Constitution of the United States of America*, 1787). W systemie prezydenckim w Stanach Zjednoczonych całość władzy wykonawczej podporządkowana jest prezydentowi, co oznacza podporządkowanie wszystkich organów podległych i departamentów, poza wyjątkami wskazanymi w ustawie. Wyrazem tego podporządkowania jest sformułowana w konstytucji zasada, że prezydent może żądać od kierowników departamentów, czyli najważniejszych komórek administracji federalnej, pisemnych opinii w każdej sprawie dotyczącej obowiązków tych urzędów, a także ma prawo do zmieniania rozstrzygnięć podejmowanych przez podporządkowane mu organy oraz do wydawania przepisów prawnych w zakresie kierowania administracją federalną (Sarnecki, 2013).

Prezydent wspierany jest przez sekretarzy stanów oraz właściwe organy i urzędy. Zgodnie z postanowieniami *National Security Act* (1947), *Goldwater-Nicholson Department of Defense Reorganization Act* (1986) oraz *Homeland Security Act* (2002) należą do nich National Security Council (Rada Bezpieczeństwa Narodowego), Department Homeland Security (Departament Bezpieczeństwa Krajowego), Department of Energy (Departament Energii) oraz Department of Defense (Departament Obrony). Podział kompetencji między tymi wskazanymi organami określa ich miejsce w systemie bezpieczeństwa narodowego Stanów Zjednoczonych. Departament Energii odpowiada za obsługę infrastruktury krytycznej oraz za politykę nuklearną Stanów

Zjednoczonych. W ramach swoich zadań departament realizuje też politykę cyberbezpieczeństwa w zakresie ochrony infrastruktury krytycznej (*US Department of Energy Cybersecurity Strategy 2018-2020*). Na Departamencie Obrony spoczywa główny ciężar obrony Stanów Zjednoczonych w każdym aspekcie, także w zakresie cyberprzestrzeni.

Przyjęta w 2017 r. Strategia Bezpieczeństwa Narodowego (*National Security Strategy of the United States of America, 2017*) w ramach pierwszego filaru, jakim jest ochrona ludności, terytorium Stanów Zjednoczonych i amerykańskiego sposobu życia (*protect the American people, the homeland, and the American way of life*) zamieściła podrozdział „Keep America safe in the cyber era” [Bezpieczeństwo Stanów Zjednoczonych w erze cyfrowej]. Przede wszystkim dostrzeżono prawdopodobieństwo czasowej destabilizacji infrastruktury krytycznej, negatywnego wpływu na amerykański biznes, osłabienia sieci federalnych oraz ataków na narzędzia używane przez Amerykanów w codziennej komunikacji i prowadzeniu biznesu. Zagrożone mogą być również sieci federalne, które umożliwiają rządowym agencjom wykonywanie najważniejszych zadań oraz oferowanie usług publicznych Amerykanom. W tym celu rząd federalny musi zwiększyć skuteczność ochrony danych oraz prywatności amerykańskich obywateli. Aby osiągnąć ten cel, sieci federalne muszą zostać zmodernizowane i zaktualizowane, zwłaszcza że większość czynności wykonywanych przez Amerykanów bazuje na komputerach i technologiach połączonych ze sobą, co zwiększa podatność na cyberataki. Zarówno pojedynczy użytkownicy, jak i firmy prywatne muszą mieć możliwość bezpiecznego działania w środowisku wirtualnym (*National Security Strategy of the United States of America, 2017*).

Następnym etapem ochrony cyberprzestrzeni było przygotowanie przez administrację Prezydenta Donalda Trumpa Narodowej Strategii Cyberbezpieczeństwa (*National Cyber Strategy of the United States of America, 2018*). Wskazano w niej, że podejście administracji do cyberprzestrzeni jest zakorzenione w trwałych wartościach amerykańskich, takich jak wiara w siłę wolności jednostki, wolność wypowiedzi, wolny rynek i prywatność. Posługując się opisem wartości wskazano na te, które tworzą amerykański styl życia, a współcześnie wymagają ochrony w cyberprzestrzeni. Dlatego też, w celu wzmocnienia i ochrony tych wartości oraz zapewnienia bezpieczeństwa ekonomicznego amerykańskim pracownikom i firmom, administracja zobowiązała się do zaangażowania w rozszerzenie otwartego, interoperacyjnego, niezawodnego i bezpiecznego Internetu. Zdaniem Trumpa cyberprzestrzeń jest integralnym elementem wszystkich aspektów amerykańskiego życia, w tym

gospodarki i obrony. Potrzebę stworzenia nowej strategii uzasadniono coraz liczniejszymi, uporczywymi i złośliwymi atakami Chin, Rosji, Iranu i Korei Północnej na podmioty amerykańskie ich sojuszników i partnerów. Odpowiedzią na te ataki jest zapowiedź skutecznej identyfikacji, ochrony i zapewniania odporności jej sieci, systemów, funkcji i danych, a także wykrywania, reagowania i odzyskiwania po incydentach. The National Security Council (Rada Bezpieczeństwa Narodowego) ma za zadanie przygotować plan i koordynować z departamentami, agencjami oraz The Office of Management and Budget (Biuro Zarządzania i Budżetu, OMB) wdrożenie Strategii Cyberbezpieczeństwa.

W Strategii zwrócono uwagę, że realizacja celów pierwszego filaru będzie wymagała od rządu Stanów Zjednoczonych, sektora prywatnego i społeczeństwa podjęcia natychmiastowych i zdecydowanych działań w celu wzmocnienia cyberbezpieczeństwa, przy czym każde z nich będzie pracować nad zabezpieczeniem sieci pod swoją kontrolą i w razie potrzeby wspierać się nawzajem. Jak zauważył E. Lilli, instytucje i agencje rządowe zachowują swój tradycyjny uprzywilejowany status w tworzeniu polityki cybernetycznej ze względu na ich zdolność do podejmowania autorytatywnych decyzji, czyli decyzji, które mogą wyegzekwować w przypadku niezgodności. Jednak biorąc pod uwagę wszechobecny charakter technologii informacyjno-komunikacyjnych we współczesnych społeczeństwach, skuteczna polityka cybernetyczna nie może ograniczać się do działań rządowych. Zamiast tego wymaga wysiłku całego społeczeństwa, w tym aktywnego udziału sektora prywatnego, społeczeństwa obywatelskiego i poszczególnych obywateli. W związku z tym rząd może wymagać od dostawców usług internetowych cenzurowania lub filtrowania treści online. Sektor prywatny i społeczeństwo obywatelskie mogą również wnieść swój wkład poprzez identyfikację, wymianę i wdrażanie najlepszych praktyk oraz standardów bezpieczeństwa cybernetycznego. Jest to szczególnie ważne w sektorze infrastruktury krytycznej, takiej jak sieci energetyczne i usługi finansowe, gdzie taka infrastruktura jest w większości własnością i jest obsługiwana przez firmy prywatne. Ważna jest również rola obywateli, zwłaszcza w ramach powszechnych praktyk, takich jak wybieranie silnych haseł i regularne aktualizowanie oprogramowania antywirusowego. Takie praktyki mogą znacząco się przyczynić do zwiększenia ogólnego bezpieczeństwa cybernetycznego (Lilli, 2020).

Niemniej szczególna odpowiedzialność za system sieci federalnych, w tym federalnych systemów informacyjnych i bezpieczeństwa narodowego, spoczywa wyłącznie na rządzie federalnym. Strategia w sposób dość szczegółowy

wskazała zadania, jakie ma rząd federalny w zakresie ochrony cyberprzestrzeni, mianowicie:

- ponosi odpowiedzialność za bezpieczeństwo sieci federalnych, w tym federalnych systemów informatycznych i systemów bezpieczeństwa narodowego;
- pełnieni rolę lidera w zakresie najlepszych i najbardziej innowacyjnych praktyk poprzez monitorowanie systemów tak, aby zostały spełnione standardy i najlepsze praktyki w zakresie bezpieczeństwa cybernetycznego i we wschodzących obszarach, takich jak na przykład kryptografia klucza publicznego;
- ponosi razem z sektorem prywatnym odpowiedzialność za zabezpieczenie krytycznej infrastruktury i zarządzanie ryzykiem cyberbezpieczeństwa poprzez rozwinięcie kompleksowego monitoringu ryzyka krajowego, identyfikację krajowych funkcji krytycznych w siedmiu kluczowych obszarach: bezpieczeństwo narodowe, energia, bankowość i finanse, zdrowie i bezpieczeństwo, komunikacja, technologie informacyjne i transport;
- koordynuje opracowywanie standardów i wytycznych w zakresie bezpieczeństwa cybernetycznego w celu zabezpieczenia procesu wyborczego i narzędzi zapewniających bezpieczny system (*National Cyber Strategy of the United States of America*, 2018).

Administracja jest wyposażona w odpowiednie organy, które w ramach współpracy między departamentami i agencjami ustanawiają standardy skutecznego zarządzania ryzykiem cyberbezpieczeństwa. W Strategii też podkreślono rozdzielanie kompetencji między departamenty zajmujące się bezpieczeństwem. Kluczową rolę w zabezpieczeniu federalnych sieci departamentów i agencji objął DHS, z wyjątkiem sieci wojskowych, które zabezpiecza Departament Obrony (DoD). Department of Homeland Security, DHS (Departament Bezpieczeństwa Krajowego) został wyposażony w większy nadzór nad działaniami cywilnego bezpieczeństwa cybernetycznego i zwalczanie cyberprzestępczości poprzez współpracę z innymi państwami w celu wyśledzenia cyberprzestępców (*National Cyber Strategy of the United States of America*, 2018). W dokumencie wprost wskazano na wiodącą rolę DHS i OMB jako organów kierowniczych w zakresie zarządzania ryzykiem w federalnych departamentach i agencjach cywilnych, a dyrektorzy IT zostali uprawnieni do odgrywania aktywnej roli lidera w realizacji zadań dotyczących zamówień IT i one będą odpowiednio traktowane jako zabezpieczenie sieci i danych (*National Cyber Strategy of the United States of America*, 2018).

Realizacja założeń wskazanych w Strategii wymagała podjęcia środków organizacyjnych i prawnych. W dniu 16 listopada 2018 r. prezydent Trump podpisał ustawę o Agencji Cyberbezpieczeństwa i Infrastruktury (*The Cybersecurity*

and Infrastructure Security Agency Act), na mocy której powołano w ramach DHS Agencję ds. Cyberbezpieczeństwa i Infrastruktury (CISA). Zadaniem tej agencji było stworzenie organizacyjnych zdolności do obrony przed cyberatakami i współpraca z rządem federalnym dla zapewnienia narzędzi, usług reagowania na incydenty i możliwości oceny w celu ochrony sieci rządowych „gov”.

W celu zwalczania cyberprzestępczości i poprawy systemów zgłaszania incydentów, departamenty i agencje federalne, we współpracy z organami lokalnymi i terytorialnymi, planowały zwiększyć proces monitorowania i wykrywania cyberzagrożeń. Zwłaszcza – jak podkreślał rząd – Stany Zjednoczone regularnie padają ofiarą złośliwych cyberataków ze strony przestępców, w tym także pochodzących z zagranicy – stąd też plany rządu dotyczące rozszerzenia kompetencji do zwalczania międzynarodowej działalności cyberprzestępczej, w tym do identyfikowania i likwidacji wykorzystywanej w tym celu infrastruktury oraz zwalczania szpiegostwa gospodarczego (*National Cyber Strategy of the United States of America*, 2018).

Pierwszy filar strategii cyberbezpieczeństwa, mający na celu ochronę narodu amerykańskiego, ojczyzny i amerykańskiego stylu życia, odnosił się do roli i zadań władzy publicznej w zakresie zabezpieczenia federalnych sieci, infrastruktury krytycznej, zwalczania cyberprzestępczości i usprawnienia zgłaszania incydentów, aby skutecznie zwiększyć bezpieczeństwo cyberprzestrzeni. Proces ten jest kontynuowany w ramach rozwoju priorytetowych dziedzin gospodarki oraz wzmocnienia współpracy międzynarodowej z państwami sojuszniczymi.

Należy także zaznaczyć działania administracji w zakresie zabezpieczenia cyberprzestrzeni w czasie pandemii Covid-19. Można wyróżnić kilka podstawowych obszarów działania CISA. Pierwszy dotyczy zabezpieczania i monitorowania sieci federalnych, na przykład CISA stworzyła dla sieci podmiotów medycznych bezpłatną usługę do skanowania luk w zabezpieczeniach w okresie od marca do listopada 2020 r. Zachęca się wszystkie podmioty medyczne do dokonania przeglądu, oceny, a także podjęcia odpowiedniego działania w celu zwiększenia cyberbezpieczeństwa. Innym przykładem może być wspólne działanie CISA, FBI oraz ISAC – Information Sharing and Analysis Center (Centrum Wymiany Informacji i Analiz) w zakresie monitorowania i przeciwdziałania złośliwym atakom, które zakłócały usługi edukacyjne w przedszkolach, szkołach do klasy 12 (K-12) i innych instytucjach edukacyjnych. Złośliwe wirusy spowalniały dostęp i sprawiały, że system stał się niedostępny w ramach zdalnego uczenia się. Zdarzały się przypadki kradzieży danych za pomocą *ransomware* i związane z tym próby wyłudzenia okupu. Od marca 2020 r.

zauważono aktywność nieproszonych użytkowników, którzy zakłócali konferencje na żywo w salach lekcyjnych, werbalnie nękać uczniów, wyświetlając pornografię i brutalne obrazy oraz dokuczając uczestnikom spotkań.

CISA sygnalizowała też inne próby wyłudzeń, za pośrednictwem wiadomości phishingowych, na stronach internetowych dotyczących pomocy pożyczkowej dla przedsiębiorców (*Small Business Administration*, SBA) w związku z pandemią COVID-19.

Następnym obszarem działania CISA jest edukacja. CISA wydała przewodnik dla rodziców, nauczycieli i administratorów szkół, który zawiera informacje mające na celu zapobieganie cyberatakowi. Związane jest to z wykryciem ataków na szkolne systemy komputerowe. CISA zaktualizowała też wskazówki dotyczące pracy zdalnej, przede wszystkim pracowników agencji federalnych, zwłaszcza w zakresie zabezpieczeń dotyczących przechowywania danych. Podobnie w zakresie cyberbezpieczeństwa dla przemysłowych systemów sterowania, CISA, Departament Energii i brytyjskie NCSC (National Cyber Security Center – Narodowe Centrum Bezpieczeństwa Cybernetycznego) opublikowały poradnik. Należy zaznaczyć też następny obszar działania administracji, a mianowicie współpracy międzynarodowej w zakresie zwalczania cyberprzestępczości. CISA i Wielka Brytania wypracowały wspólne stanowisko na temat zagrożeń cybernetycznych COVID-19, a w maju 2020 r. ogłosiły alert dotyczący cyberataków na podmioty związane ze służbą zdrowia w Stanach Zjednoczonych i w Wielkiej Brytanii.

W ramach zwiększenia poziomu edukacji CISA oferuje usługi, tzw. higieny cybernetycznej, a mianowicie bezpłatne usługi skanowania i testowania, aby pomóc organizacjom zabezpieczyć systemy internetowe przed słabą konfiguracją i lukami w zabezpieczeniach (<https://www.cisa.gov/coronavirus>). Wskazane powyżej działania mają charakter przykładowy i w żadnym zakresie nie przedstawiają całości działania organów federalnych w odniesieniu do ochrony cyberprzestrzeni w czasie walki z COVID-19. Niemniej wybór tych przykładów nie jest przypadkowy, bo dotyczy złośliwych ataków na sfery szczególnie istotne, które jednocześnie wpisują się w wartości bliskie Amerykanom, takie jak wolność osobista, prawo do edukacji, ochrona zdrowia czy wolność gospodarcza.

UWAGI KOŃCOWE

Amerykański styl życia ukształtował się na przestrzeni stulecia w ramach wartości wskazanych w Deklaracji Niepodległości, a ugruntował się w okresie wielkiego kryzysu. Stał się symbolem spełnienia amerykańskiego snu i wyborem

amerykańskiej drogi. W literaturze dominuje pogląd, że na amerykański styl życia wpływają wolność, indywidualizm, poszanowanie prywatności, wolny rynek i dążenie do sukcesu ciężką pracą, ale też nadmierny konsumpcjonizm. Niektóre z nich same w sobie są już wartościami i wpisują się w definicję tego pojęcia. Podobnie amerykański styl życia jest wartością i elementem kultury stanowiącym tożsamość i podkreślającym wyjątkowość Amerykanów. Umieszczenie pojęcia „amerykański styl życia” jako hasła politycznego też ma łączyć i podkreślać tę wyjątkową wartość.

Ochrona amerykańskiego stylu życia od lat trzydziestych XX wieku, czyli od czasu wielkiego kryzysu, była oparta na sile gospodarczej i militarnej Stanów Zjednoczonych. Nowe technologie i rozwój nowego, informacyjnego społeczeństwa przesunęło ten środek ciężkości na cyberprzestrzeń. Rząd, określając swoje cele w strategii, wykorzystał już istniejący system organizacyjno-prawny ochrony bezpieczeństwa. System, który ma narzędzia, który może chronić i chroni wartości ważne dla amerykańskiego społeczeństwa. Tyle że ataki cybernetyczne stają się coraz bardziej złośliwe, dokuczliwe i nieprzewidywalne, a to powoduje, że trzeba cały czas ten system ochrony uszczelniać. W strategii wskazano obszary, w których ta ochrona powinna zostać zwiększona i za pomocą jakich środków. Wytyczne wskazują, że można tego dokonać w kilku obszarach: poprzez wzmocnienie sieci federalnych, poprawę infrastruktury krytycznej czy systemu zarządzania ryzykiem oraz wzmocnienie systemu zgłaszania i reagowania na incydenty; poprzez wzmocnienie organizacyjne i finansowe federalnych urzędów i instytucji, a także ich współpracy z sektorem prywatnym w ramach wymiany informacji i dokonywania analizy zjawisk. Nie do przecenienia jest ich rola jako organów monitorujących zagrożenia. Ostatnim obszarem, który stanowi klamrę spinającą wszystkie pozostałe, jest edukacja – na każdym poziomie: od podstawowego, obywatelskiego, który uświadamia o zagrożeniach korzystania z sieci i uczy właściwych zachowań, po kształcenie wysoko wykwalifikowanych ekspertów, którzy zasililiby również cywilne instytucje. W strategii zauważono, że należałoby stworzyć takie warunki pracy i płacy w instytucjach federalnych, które byłyby konkurencyjne w stosunku do sektora prywatnego. Nie mniej ważna, a może najważniejsza jest edukacja od najmłodszych lat. Nauka bezpiecznego poruszania się w wirtualnym świecie, który daje tyle możliwości zabezpieczenia tych wszystkich wartości, które są bliskie amerykańskiemu społeczeństwu.

BIBLIOGRAFIA

Źródła

- Constitution of the United States of America* (1787) [Konstytucja Stanów Zjednoczonych Ameryki], https://www.senate.gov/civics/constitution_item/constitution.htm?utm_content=buffer05951; <http://libr.sejm.gov.pl/tek01/txt/konst/usa.html>
- Department of Defense Cybersecurity (2014), *Risk Management Framework instructions* (DoDI 8500.01; DoDI 8510.01) [Departament Obrony Cyberbezpieczeństwa, System zarządzania ryzykiem], <https://www.doncio.navy.mil/chips/ArticleDetails.aspx?ID=5435>
- National Cyber Strategy of the United States of America* (2018) [Narodowa Strategia Cybernetyczna Stanów Zjednoczonych Ameryki], <https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2018/09/National-Cyber-Strategy.pdf> [dostęp: 28.12.2020].
- National Security Strategy of the United States of America* (2017) [Strategia Bezpieczeństwa Narodowego Stanów Zjednoczonych Ameryki], <https://trumpwhitehouse.archives.gov/wp-content/uploads/2017/12/NSS-Final-12-18-2017-0905.pdf>
- The Cybersecurity and Infrastructure Security Agency Act* (2018) [Ustawa o Agencji Bezpieczeństwa Cyberbezpieczeństwa i Infrastruktury], H.R. 3359, <https://www.congress.gov/bill/115th-congress/house-bill/3359> [dostęp 28.12.2020].
- The Goldwater-Nichols Department of Defense Reorganization Act* (1986) [Ustawa o reorganizacji Departamentu Obrony Goldwater-Nichols], H.R. 3622, <https://www.congress.gov/bill/99th-congress/house-bill/3622>
- The Homeland Security Act* (2002) [Ustawa o bezpieczeństwie wewnętrznym], H.R. 5005, https://www.dhs.gov/sites/default/files/publications/hr_5005_enr.pdf
- The National Security Act* (1947) [Ustawa Bezpieczeństwa Narodowego], <https://www.hsdl.org/?view&did=2787>
- United States Declaration of Independence* (1776) [Deklaracja Niepodległości Stanów Zjednoczonych], <https://www.uscis.gov/sites/default/files/document/guides/M-654.pdf> [dostęp: 28.12.2020].

Opracowania

- Barry J.M. (2012), *God, government and Roger Williams' big idea*, Smithsonian Magazine, January, <https://www.smithsonianmag.com/history/god-government-and-roger-williams-big-idea-6291280/>
- Dobrzeńcki K. (2004), *Prawo a etos cyberprzestrzeni*, Toruń: Wydawnictwo Adam Marszałek.
- Herberg W. (1955), *Protestant-Catholic-Jew: An essay in American religious sociology*, New York: Chicago University Chicago Press.
- Karp L.N. (2010), *Truth, justice, and the American way: What Superman teaches us about the American dream and changing values within the United States*, <https://ir.library.oregon-state.edu/downloads/bg257k105>
- Kearny Datesman M., Crandall J., Kearny E.N. (2014), *American ways: An introduction to American culture*, White Plains, NY: Pearson Education.
- Klingenstein T.D. (2020), *Preserving the American way of life*, The American Mind. A publication of the Claremont Institute, <https://americanmind.org/features/preserving-the-american-way-of-life/> [dostęp 28.12.2020].
- Kordela M. (2006), *Zasady prawa jako normatywna postać wartości*, Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny, nr 68(1), s. 39-54.

- Kordela M. (2016), *Aksjologia źródeł prawa*, Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny, nr 78(2), s. 15-26.
- Lilli, E. (2020), *President Obama and US cyber security policy*, Journal of Cyber Policy, nr 5(1), s. 1-20.
- Michałowska K. (2017), *Niemajtkowe wartości życia rodzinnego w prawie cywilnym*, Warszawa: C.H. Beck.
- Mickiewicz P. (2017), *System bezpieczeństwa cybernetycznego państw europejskich. Analiza porównawcza*, Rocznik Bezpieczeństwa Międzynarodowego, nr 11(1), s. 65-80.
- Puzynina J. (2014), *Kłopoty z nazwami wartości (i wartościami)*, Etnolingwistyka. Problemy Języka i Kultury, nr 26, s. 7-20.
- Reeves R. (2009), *What is American way of life?*, May 13, https://www.realclearpolitics.com/articles/2009/05/13/what_is_the_american_way_of_life_96463.html [dostęp: 28.12.2020].
- Rodewald M. (2009), *Indywidualizm amerykański na tle innych społeczeństw zachodnich*, Język. Komunikacja. Informacja, nr 4, s. 95-108.
- Samuel L.R. (2017), *American way of life. A cultural history*, Lanham, MD: Fairleigh Dickinson University Press.
- Sarnecki P. (2013), *Ustroje konstytucyjne państw współczesnych*, Warszawa: Wolters Kluwer business.
- Stahl R.Y. (2015), *A Jewish America and a Protestant civil religion: Will Herberg, Robert Bellah, and mid-twentieth century American religion*, Religions, nr 6(2), s. 434-450, <https://www.mdpi.com/2077-1444/6/2/434/htm> [dostęp: 28.12.2020].
- Subocz A. (2009), *Wartości zawarte w Deklaracji Niepodległości i jej twórcy w przemówieniach inauguracyjnych prezydentów Stanów Zjednoczonych w latach 1941-2001*, Białostockie Teki Historyczne, nr 7, s. 121-137.
- Wall, W.L. (2008), *Inventing the 'American way': The politics of consensus from the new deal to the civil rights movement*, New York: Oxford University Press.
- Worona J. (2020), *Cyberprzestrzeń a prawo międzynarodowe. Status quo i perspektywy*, Warszawa: Wolters Kluwer.
- Zachariasz A.L. (1995), *Wartości: geneza, pojęcia, ich status i funkcje*, Folia Philosophica, nr 13, s. 101-121.
- Zajko M. (2015), *Canada's cyber security and the changing threat landscape*, Critical Studies on Security, nr 3(2), s. 147-161.
- Żuk G. (2016), *Edukacja aksjologiczna. Zarys problematyki*, Lublin: Wydawnictwo UMCS.

Inne źródła

- Encyklopedia PWN*, <https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/wartosc;3994143.html>
- <https://www.cisa.gov/coronavirus>
- Merriam-Webster Dictionary*, <https://www.merriam-webster.com/dictionary/American%20way> [dostęp: 28.12.2020].
- Raport o stanie Unii. Przemowa z 30 stycznia 2018 r., <https://www.google.com/search?q=american+way+of+life+donald+trump&client=safari&rls=en&ei=O8JrX5C8D6rjsAeqh6LwBQ&start=20&sa=N&ved=2ahUKEwjQxfKjoIDsAhWqMewKHaqDCF44ChDw0wN6BAgLEEQ&biw=1440&bih=748> [dostęp: 28.12.2020].

„Te wybory zdecydują, czy będziemy bronić amerykańskiego stylu życia, czy też pozwolimy radykalnemu ruchowi całkowicie go rozebrać i zniszczyć”, <https://talkbusiness.net/2020/08/trump-the-american-way-of-life-at-stake-in-this-election/>; <https://www.cbsnews.com/news/trump-rnc-speech/> [dostęp: 28.12.2020].

There's no way like American way (1937), photography taken by M. Bourke-White, <https://collections.mfa.org/objects/172490> [dostęp: 28.12.2020].

Wystąpienie prezydenta Trumpa podczas *Salute to America 2020*, July 4, <https://www.whitehouse.gov/briefings-statements/remarks-president-trump-2020-salute-america/> [dostęp: 28.12.2020].

OCHRONA AMERYKAŃSKIEGO STYLU ŻYCIA JAKO WARTOŚCI W STRATEGII CYBERBEZPIECZEŃSTWA STANÓW ZJEDNOCZONYCH

Streszczenie

Wydana w 2018 r. przez administrację Donalda Trumpa Narodowa Strategia Cyberbezpieczeństwa Stanów Zjednoczonych jako pierwszy filar wskazała m.in. ochronę amerykańskiego stylu życia. Artykuł ma celu przedstawienie amerykańskiego stylu życia jako wartości, która łączy Amerykanów, staje się symbolem Ameryki i jednocześnie jest jednym z haseł politycznych partii republikańskiej. Na amerykański styl życia składa się wiele cech, tj. prawa człowieka i podstawowe wolności, m.in. wolność słowa, wolność zgromadzeń i stowarzyszania się podlegają ochronie prawnej, w tym także w cyberprzestrzeni. Zdaniem Trumpa rozwój Internetu spowodował jeden z największych postępów od czasów rewolucji przemysłowej, umożliwiając wielki postęp w handlu, służbie zdrowia, komunikacji i w każdym elemencie infrastruktury krajowej, a Stany Zjednoczone stawiają sobie za cel przestrzeganie zasad ochrony i promowania otwartego, interoperacyjnego, niezawodnego i bezpiecznego Internetu.

Słowa kluczowe: amerykański styl życia; wolność; cyberprzestrzeń; strategia cyberbezpieczeństwa.

PROTECTING THE AMERICAN WAY OF LIFE AS A VALUE IN THE US CYBERSECURITY STRATEGY

Summary

The National Cybersecurity Strategy of the United States of America, issued in 2018 by the Donald Trump administration, indicated as the first pillar, among others, preserving the American way of life. The article aims to present the American way of life as a value that binds Americans, becomes symbols of America and at the same time is one of the political slogans of the Republican party. The American way of life consists of a number of features, including human rights and fundamental freedoms, including freedom of speech, freedom of assembly and association are legally protected, including in cyberspace. According to Trump, the development of the Internet has made one of the greatest advances since the industrial revolution, enabling great advances in trade, health-care, communications and every element of the national infrastructure, and the United States aims to uphold the principles of protecting and promoting open, interoperable, reliable and secure Internet.

Keywords: American way of life; freedom; cyberspace; cybersecurity.